خراسان روزنامه صبح ایران
دوشنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۶ . ۴ شعبان ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۵۲۳

۲۰ خردادماه؛ آخرین مهلت ارسال آثار به جشنواره کتاب سال رضوی

دهمین جشنواره بین‌المللی انتخاب کتاب سال رضوی، هشتم مردادماه امسال برگزار می‌شود. به گزارش ایبنا، سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس اعلام کرد که ۲۰ خردادماه، آخرین مهلت ارسال آثار به این جشنواره است. علاقه‌مندان، برای کسب اطلاعات بیشتر، می‌توانند به پایگاه اینترنتی سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس، به آدرس «library.aqr.ir» مراجعه کنند.

گزارش

معاون فرهنگی وزیر ارشاد تشریح کرد

راهبردهای پنج گانه برای مدیریت نمایشگاه کتاب تهران

محمد اکبری-معاون فرهنگی وزیر ارشاد، تقویت وجهه ملی نمایشگاه کتاب را، راهبرد این دوره از نمایشگاه کتاب تهران عنوان کرد. به گزارش خراسان، نشست خبری سی اُمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس نمایشگاه، در موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران برگزار شد. سید عباس صالحی در تشریح برنامه‌های این دوره از نمایشگاه کتاب اظهار کرد: تفویض پروژه نمایشگاه کتاب، از لحاظ تصدی گری، به بخش خصوصی، تقویت وجه بین‌المللی و وجه ملی نمایشگاه کتاب تهران، از جمله رویکردهای جدید در این دوره از نمایشگاه است. وی با تاکید بر اینکه نمایشگاه کتاب تهران می‌تواند آکادمی سیار برای نشر ایران باشد، خاطر نشان کرد: این اتفاق در حال اجرایی شدن است و رویکرد اصلاح نظام حمایتی وزارت ارشاد از نمایشگاه کتاب تهران و اصلاح فضای نمایشگاه، به لحاظ مکانی، از دیگر اقدامات در دست انجام یا انجام گرفته است. رئیس نمایشگاه کتاب، با اشاره به این که نمایشگاه کتاب تهران یک نمایشگاه ملی است، تصریح کرد: در این دوره، با تاکید بر وجه ملی، هر روز نمایشگاه به نام یک استان نامگذاری شده است و اهالی قلم آن استان، در آن روز، در نمایشگاه حاضر می‌شوند. وی افزود: بن های کاغذی در این دوره نمایشگاه حذف و به بن های الکترونیک تبدیل شده است. این بن‌ها، اسم دار و قابلیت رصد پیدا کرده است. صالحی همچنین، در پاسخ به سوالی درباره برخی صحبت‌ها در زمینه ارائه فهرستی از کتاب‌هایی که عرضه آنها در این نمایشگاه ممنوع است، گفت: تا این لحظه، هیچ فهرستی از کتاب‌هایی که عرضه آنها در نمایشگاه کتاب نباید انجام شود، به دست ما نرسیده است. افزایش ۱۵ هزار متری فضای نمایشگاه در ادامه این نشست، امیر مسعود شهرام نیا، قائم مقام نمایشگاه بین المللی کتاب تهران نیز، با اشاره به واسپاری امور اجرایی در نمایشگاه امسال به تشکل های نشر، اظهار کرد: فضای سالن های موقت نمایشگاه کتاب امسال، حدود ۸۵ هزار متر مربع است که این میزان، نسبت به سال گذشته، ۱۵ هزار متر مربع افزایش یافته است. وی افزود: در مجموع، ۲۲۶۰ غرفه و ۱۶۰۷ ناشر در نمایشگاه کتاب امسال حضور دارند و کشور میهمان در نمایشگاه کتاب امسال، ایتالیاست. خوشبختانه امسال، شهر استانبول ترکیه نیز، به عنوان شهر میهمان انتخاب شده است. قائم مقام نمایشگاه کتاب، با بیان این که حدود ۱۶ و نیم میلیارد ریال یارانه به نمایشگاه کتاب امسال اختصاص یافته است، گفت: «افق های نو» بخش جدیدی است که در کنار «سرای اهل قلم»، «پاتوق اهل قلم» و «پاتوق تصویرگران» پیش بینی شده است.

پیک اندیشه

ارائه چاپ سوم «تاریخ جامع ایران» در نمایشگاه کتاب

محمد کاظم بجنوردی، رئیس مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، درباره حضور این مرکز در سی اُمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران گفت: امسال مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی بر آن است که با ارائه چاپ سوم «تاریخ جامع ایران»، جلد چهارم «دانشنامه فرهنگ مردم ایران» و «شاهنامه»، اثر جلال خالقی‌مطلق، حضور فعالی در نمایشگاه داشته باشد. به گزارش ایبنا، محمدکاظم بجنوردی، افزود: متاسفانه، به دلیل مسائل مالی، نتوانستیم مجلد جدیدی از «دانشنامه فرهنگ مردم ایران» را به چاپ برسانیم، زیرا بودجه این دانشنامه فراهم نشد. از سوی دیگر، به علت پرداخت نکردن حق الزحمه مولفان، نتوانستیم جلد ۲۳ دایرةالمعارف بزرگ اسلامی را نیز، به نمایشگاه برسانیم؛ دایرةالمعارفی که تا کنون، به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی منتشر شده است و در دنیا از لحاظ اسلام‌شناسی، شیعه‌شناسی و ایران‌شناسی، جایگاه بسیار ویژه‌ای دارد. به هر حال، امیدوارم در سه چهار ماه آینده، بتوانیم جلد ۲۳ را هم برای چاپ آماده کنیم. بجنوردی درباره وضعیت مجموعه کتاب «تاریخ کُرد» هم گفت: درباره این مجموعه ۶ جلدی، باید بگویم که «تاریخ و فرهنگ کُرد»، تألیف بسیار مهمی است؛ سه جلد آن تدوین شده است، اما هنوز آماده انتشار نیست؛ زیرا مراحل تألیف آثاری که در مرکز دایرةالمعارف بزرگ اسلامی تدوین می‌شود، بسیار زمان بر است. وی درباره اهمیت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، عنوان کرد: خوشبختانه این رویداد فرهنگی توانسته است هم در آسیا و هم در اروپا، جایگاه خود را پیدا کند و علاقه‌مندی کشورهای اروپایی و آسیایی، برای حضور پررنگ در این نمایشگاه، نشان از اهمیت و جایگاه ویژه آن دارد. هر سال، تعداد زیادی از ایران‌شناسان و اسلام‌شناسان برنامه خود را به نحوی تعیین می کنند که در این رویداد حضور داشته باشند و به آخرین آثار نشر ایران، دسترسی پیدا کنند.

عباس بن علی(ع)؛ اسوه شجاعت و الگوی وفاداری

جواد نوائیان رودسری
info@khorasannews.com

امام صادق(ع) درباره عموی بزرگوارشان، حضرت ابوالفضل العباس(ع)، فرموده اند: «کان عمّنا العبّاس بن علی (ع) نافذ البصیرة صلب الایمان جاهد مع اخیه الحسین (ع) و ابلی بلاء حسنا و مضی شهیدا؛ عمویم عباس بن علی(ع) بصیرتی نافذ و ایمانی محکم داشت. همراه برادرش حسین(ع) جهاد کرد، به خوبی از بوته آزمایش بیرون آمد و شهید از دنیا رفت.» (تنقیح المقال فی علم الرجال؛ عبدا...مامقانی؛ ج ۲؛ ص ۱۲۸) بی تردید، حضرت عباس بن علی(ع)، چهره پرفروغ و از قهرمانان آوردگاه نینواست. حضرت ابوالفضل(ع)، سالار رشید سپاه اباعبدا...(ع) و علمدار لشکرِ سرور جوانان اهل بهشت بود. فصل فصل تاریخ واقعه کَربلا، مشحون از جانبازی و وفاداری این فرزند برومند امیرمؤمنان(ع) است. ابوالفضل العباس(ع) برای تمام دوستداران آزادی و آزادگی، نماد شرافت، وفاداری، عزت و جوانمردی است. با آن که بخش های محدودی از زندگی و حیات این اسوه ایثار و شهادت، در تاریخ منعکس شده، اما شخصیت متعالی و برجسته او، چنان بر ذهن و اندیشه آزادی خواهان پرتو افکنده است که محدودیت منابع و اندک بودن اطلاعات کمتر به چشم می آید.

■ **چگونگی ولادت علمدار کربلا**

حضرت عباس بن علی(ع) روز جمعه، چهارم شعبان سال ۲۶ هـ.ق، در شهر مدینه متولد شد. پدرش، امیرمؤمنان، امام علی(ع) و مادرش، بانویی باتقوا و شجاع به نام فاطمه، دختر حزام بن خالد، از قبیله بنی کلاب، ملقب به «ام البنین» بود. «عبدا...مامقانی» در جلد دوم کتاب «تنقیح المقال»، درباره ازدواج امیرالمؤمنین(ع) با ام البنین می نویسد: «قد روی انّ امیرالمؤمنین (ع) قال لاخیه عقیل بن ابی طالب، و کان نسّابة عالما بانساب العرب و اخبارهم، انظر الی امرءة قد ولدتها الفحولة من العرب، لاتزوّجها فتلدلی غلاما فارسا یکون عونا لولدی الحسین (ع) فی کربلا. فقال له: تزوّج بامّ البنین الکلابیّة، فانّه لیس فی العرب اشجع من ابائها؛ روایت شده است که امیرالمؤمنین(ع)، از برادرش عقیل، که به علم انساب عرب آگاه بود، خواست تا همسری با نسب برای او برگزیند تا برای او پسری شجاع به دنیا آورد که یار و یاور پسرش حسین(ع) در کربلا باشد. عقیل به ایشان گفت که با ام البنین کلابی ازدواج کند، چرا که در میان عرب، شجاع تر از اجداد او سراغ ندارد.» «ابن عنبه» نیز در صفحه ۴۸ کتاب «عمدة الطالب الصغری فی نسب آل أبی طالب»، این روایت را، البته با اندکی تلخیص، آورده است. «باقر شریف القرشی» در کتاب «العباس بن علی(ع)؛ رائد الکرامه و الفداء فی الاسلام»، برای حضرت ابوالفضل(ع)، ۲ کنیه و ۸ لقب بر می شمرد. ظاهراً آن حضرت، افزون بر کنیه مشهور «ابوالفضل»، کنیه «ابوالقاسم» نیز داشته است. از میان القاب پرشماری که برای فرزند رشید امیرمؤمنان(ع) برشمرده اند؛ «قمر بنی هاشم»، «سقاء»، «حامل اللواء»، «کبش الکتیبه» و «باب الحوائج» شهرت بیشتری دارد. «ابوالفرج اصفهانی» نیز، در کتاب «مقاتل الطالبیین»، به تعدادی از القاب آن حضرت اشاره کرده است.

■ **شاهد روزهای حزن انگیز**

«باقر شریف القرشی»، به نقل از مورخان، ضمن شرح ماجرای ولادت و نام گذاری حضرت عباس بن علی(ع)، از گریستن امیرالمؤمنین(ع)، هنگامی که قنداقه ابوالفضل(ع) را در آغوش می گیرند، حکایت کرده و نوشته است: «[ام البنین] تقول للاِمام: ماذا یبکیک؟ فأجابها الامام بصوت خافت حزین النبرات: نظرت إلی هذین الکفَّین، وتذکّرت ما یجری علیهما ... وأخبرها الامام(علیه السلام) بأنّهما انّما یقطعان فی نصرة الاِسلام والذَبّ عن أخیه؛ ام البنین به امام(ع) گفت: برای چه گریه می کنید؟ امام علی(ع) با صدایی که غم در آن موج می زد، فرمودند: به این دست ها نگریستم و آنچه را بر آن ها خواهد گذشت به یاد آوردم ... و امام(ع) به او خبر داد که چگونه دستان فرزندش در راه یاری اسلام و دفاع از برادرش قطع خواهد شد.» حضرت ابوالفضل العباس(ع)، ۱۴ سال بیشتر نداشت که پدر بزرگوارش، امام علی(ع) به شهادت رسیدند. نوجوانی آن بزرگوار در شرایطی سپری شد که امیرمؤمنان(ع) مرکز خلافت را از مدینه به کوفه انتقال داده بودند و برای بازگرداندن آرامش به سرزمین های اسلامی و گسترش عدالت در جامعه، با سه گروه قاسطین، ناکثین و مارقین مبارزه می کردند. عباس بن علی(ع)، پس از شهادت امام علی(ع)، نزدیک به ۱۰ سال، دوران امامت برادر ارجمندش، امام حسن مجتبی(ع) را درک کرد و همواره در سختی ها و وقایع حزن انگیز دوران خلافت کوتاه ایشان در کوفه و اقامتشان در مدینه، همراه و یاور برادر و امام خود بود. حضرت ابوالفضل(ع)، ۲۴ ساله بود که برادر بزرگوارش، امام حسن مجتبی(ع)، نیز به شهادت رسید و او شاهد اتفاقات غم انگیزی بود که در جریان تشییع پیکر مطهر برادرش به وقوع پیوست. قمر بنی هاشم(ع)، پس از آن، لحظه ای از برادرش، امام حسین(ع) جدا نشد. او برای امام زمانِ خود، سربازی فرمانبر و آگاه و همراه و همدمی دلسوزِ و کارگشا بود. زمانی که امام حسین(ع) بیعت با یزید را نپذیرفتند و شبانه، مدینه را به مقصد مکه ترک کردند، حضرت ابوالفضل(ع)، بی هیچ گونه درنگ و تردیدی همراه با امام(ع) حرکت کرد و تا آخرین لحظه از مولا و مقتدای خود جدا نشد.

■ **جایگاه ابوالفضل(ع) نزد سیدالشهدا(ع)**

درباره جایگاه حضرت ابوالفضل العباس(ع) نزد امام حسین(ع)، روایات فراوانی نقل شده است. امام حسین(ع)، برادرش عباس بن علی(ع) را بسیار دوست می داشت. «محمدبن جریر طبری»، در کتاب «تاریخ الامم والملوک» (ج۴، ص ۳۱۵) ماجرای آمدن نمایندگان عمر بن سعد، برای مذاکره و گفت وگو با امام(ع)، را به نقل از «ابی مخنف» آورده و نوشته است: «و قال العباس بن علی یا أخی أتاک القوم. قال فنهض؛ ثم قال: یا عباس، إرکب، بنفسی أنت یا أخی حتی تلقاهم فتقول لهم مالک و ما بدا لکم؛ و عباس بن علی [به امام حسین(ع)] گفت: برادر! افرادی برای ملاقات با شما آمده اند. راوی گفت: پس [امام(ع)] برخاست و گفت: برادرم! عباس جان! فدایت شوم، بر اسب بنشین و به سوی آن ها برو و از آن ها بپرس کیستند و برای چه آمده اند؟» بیان مبارک امام حسین(ع) در خطاب قرار دادن حضرت ابوالفضل العباس(ع)، نشان دهنده جایگاه ویژه آن بزرگوار نزد امام(ع) است. این احترام و علاقه، تنها ریشه در رابطه برادری میان آن دو بزرگوار نداشت. ابوالفضل العباس(ع) فرمان امام(ع) را به گوش جان می شنید و عمق آن را به خوبی درک می کرد. عباس بن علی(ع) امان نامه ای را که عبیدا... بن زیاد برای او و سه برادرش، به شمر بن ذی الجوشن داده بود، نپذیرفت. «سیدبن طاووس» در کتاب مشهور و ارزشمند «اللهوف، علی قتل الطفوف»، گفت وگوی حضرت ابوالفضل العباس(ع) با شمر را این گونه آورده است: «فَناداهُ العبّاسُ بنُ علیّ(ع): تَبّت یَداکَ لَعَنَ ما جِئتَ بهِ من أمانکَ یا عَدُوّا...! أتَأمُرُنا أن نَترُکَ أخانا وَسَیّدَنا الحُسینَ بنَ فاطمةَ ونَدخُلَ فی طاعَةِ اللُعَناءِ وأولادِ اللُعَناءِ؟ فَرَجَعَ الشمرُ إلی عَسکرهِ مُغضباً؛ پس عباس بن علی(ع) به او گفت: ای دشمن خدا، دستانت بریده باد! لعنت و نفرین بر تو و امان نامه ات! آیا از ما می خواهی از برادر و مولایمان، حسین پسر فاطمه جدا شویم و سر به طاعت ملعونان و اولاد ملعونان نهیم؟! وقتی شمر این سخنان را شنید با عصبانیت به سمت لشکرش بازگشت.»

■ **همراه با امام(ع) تا آخرین نفس**

حضرت ابوالفضل العباس(ع)، در روز عاشورا، افتخار علمداری سپاه سیدالشهدا(ع) را برعهده داشت. به نوشته «سیدبن طاووس» در «لهوف»، زمانی که همه یاران امام(ع) به شهادت رسیدند، «اشتد العطش بالحسین(ع) فرکب المسنّاة یرید الفرات، والعباس، اخوه، بین یده؛ تشنگی امام(ع) شدت یافت، ایشان برای دسترسی به آب به سمت بلندای مشرف بر فرات حرکت کردند و برادرشان عباس، همراه و جلوتر از امام(ع) در حرکت بود.» هنگامی که به نهر نزدیک شدند، دشمن آن ها را محاصره کرد. «ثم إقطعوا العباس عنه، و أحاطوا به من کل جانب و مکان حتی قتلوه؛ فبکی الحسین(ع) لقتله بکاء شدیدا؛ سپس عباس(ع) را از امام حسین(ع) جدا کردند و بر او از همه طرف هجوم آوردند و به شهادتش رساندند. امام حسین(ع) در شهادت برادر به سختی گریست.»

■ **مقام ابوالفضل(ع) در کلام معصومین(ع)**

«شیخ صدوق»، در کتاب شریف «خصال» (ج ۱، ص ۶۸) می نویسد: «قَالَ عَلِیُّ بْنُ الْحُسَیْنِ (ع) رَحِمَ ا... الْعَبَّاسَ یَعْنِی ابْنَ عَلِیٍّ فَلَقَدْ آثَرَ وَ أَبْلَی وَ فَدَی أَخَاهُ بِنَفْسِه حَتَّی قُطِعَتْ یَدَاهُ فَأَبْدَلَهُ ا... بِهِمَا جَنَاحَیْنِ یَطِیرُ بِهِمَا مَعَ الْمَلَائِکَةِ فِی الْجَنَّةِ کَمَا جَعَلَ لِجَعْفَرِ بْنِ أَبِی طَالِبٍ وَ إِنَّ لِلْعَبَّاسِ عِنْدَ ا... تَبَارَکَ وَ تَعَالَی لَمَنْزِلَةً یَغْبِطُهُ بِهَا جَمِیعُ الشُّهَدَاءِ یَوْمَ الْقِیَامَةِ؛ امام زین العابدین(ع) فرمود: خدا عباس را رحمت کند (مقصود آن حضرت، عباس بن علی(ع) بود) که از خود گذشتگی و فداکاری کرد تا آنجا که هر دو دستش بریده شد؛ خدای تعالی به عوض آنها دو بال او را عطا فرمود که با فرشتگان بهشت در پرواز است چنان که با جعفر بن ابی طالب هم چنین کرده بود و عباس را نزد خدای تعالی مقامی است که همه شهیدان در روز قیامت آرزوی آن کنند.» «باقر شریف القرشی» نیز در کتاب «العباس بن علی(ع)؛ رائد الکرامه و الفداء فی الاسلام» می نویسد: «وزار الامام الصادق (ع) أرض الشهادة والفداء کربلاء، وبعدما انتهی من زیارة الاِمام الحسین وأهل بیته والمجتبین من أصحابه، انطلق بشوق إلی زیارة قبر عمّه العبّاس... وقد استهلّ زیارته التالیة التی تنمّ عن سموّ منزلة العبّاس، وعظیم مکانته، وقد استهلّ زیارته بقوله: سلام ا...، وسلام ملائکته المقرّبین، وأنبیائه المرسلین، وعباده الصالحین، وجمیع الشهداء والصدّیقین والزاکیات الطیّبات فیما تغتدی وتروح علیک یا ابن أمیر المؤمنین ...؛ امام صادق(ع) در سفرشان به کربلا، پس از زیارت امام حسین(ع) و اهل بیت(ع) و اصحاب ایشان، با اشتیاق فراوان به سوی مرقد مطهر عمویشان عباس(ع) رفتند و او را بسیار تکریم کردند و بزرگ داشتند، آن گاه زیارتشان را این چنین آغاز کردند: سلام خداوند و فرشتگان مقرب و پیامبران و بندگان صالح او و تمام شهدا و راستان و پاکان هر صبح و شام بر تو باد، ای پسر امیرالمؤمنین...»

مشاوره حقوقی

خوانندگان محترم! در صفحه ۱۰ روزنامه خراسان، پاسخگوی پرسش های حقوقی شما هستیم. شما می توانید پرسش های خود را در تمام زمینه های حقوقی، از طریق پیامک به شماره ۲۰۰۰۹۹۹ ارسال کنید. لطفاً در ابتدای متن پیامک حتما کلمه «حقوقی» را قید فرمایید.

پرسش: در متن دادخواستی، کلمه «اناطه» نوشته شده است. منظور از این کلمه چیست و چه کاربردی دارد؟

پاسخ: واژه «اناطه» یعنی معلق کردن، موکول کردن و منوط کردن. اصطلاحاً، به قرار توقف رسیدگی تا تعیین تکلیف موضوعی دیگر در دادگاه صالح، «اناطه» گفته می شود. به عبارت دیگر، اگر رسیدگی و صدور حکم در دادگاه (دادگاه اول) موکول به رسیدگی و اثبات امر دیگری باشد که در صلاحیت دادگاه دیگری (دادگاه دوم) است، دادگاه اول رسیدگی را متوقف و تا زمان صدور حکم دادگاه دوم، قرار اناطه صادر می کند. به عنوان مثال، اگر «الف» در زمینه تخریب عمدی دیوار خانه خود از «ب» شکایت کند و در حین رسیدگی، «ب» ادعا کند که خود مالک دیوار بوده و بنابراین، ملک دیگری را تخریب نکرده است، دادگاه قرار اناطه صادر و تا تعیین تکلیف مالکیت دیوار مورد نزاع، رسیدگی را متوقف می کند. توضیح این که، در نظام دادگستری ما، صلاحیت هر یک از دادگاه ها، محدود به موارد و موضوعات مشخصی است و هیچ دادگاهی (جز در موارد استثنایی که قانون مشخص کرده است)، نمی تواند به موضوعات خارج از صلاحیت خود رسیدگی کند. مثلاً، در موردی که به آن اشاره شد، دادگاه کیفری نمی تواند به موضوع مالکیت که در صلاحیت دادگاه حقوقی است، رسیدگی کند. ماده ۱۹ قانون آیین دادرسی مدنی بیان می کند: «هر گاه رسیدگی به دعوا، منوط به اثبات ادعایی باشد که رسیدگی به آن، در صلاحیت دادگاه دیگری است، رسیدگی به دعوا تا اتخاذ تصمیم از مرجع صلاحیتدار متوقف می‌شود. در این مورد، خواهان مکلف است ظرف یک ماه، در دادگاه صالح، اقامه دعوا کند و رسید آن را به دفتر دادگاه رسیدگی کننده تسلیم نماید، در غیر این صورت، قرار رد دعوا صادر می‌شود و خواهان می‌تواند پس از اثبات ادعا، در دادگاه صالح، مجدداً اقامه دعوا نماید.» ماده ۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری نیز، درباره قرار اناطه بیان می کند: «هرگاه احراز مجرمیت متهم، منوط به اثبات مسائلی باشد که رسیدگی به آن‌ها در صلاحیت مرجع کیفری نیست و در صلاحیت دادگاه حقوقی است، با تعیین ذی‌نفع و با صدور قرار اناطه، تا هنگام صدور رأی قطعی از مرجع صالح، تعقیب متهم، معلق و پرونده به صورت موقت بایگانی می‌شود. در این صورت، هرگاه ذی‌نفع، ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ قرار اناطه، بدون عذر موجه به دادگاه صالح رجوع نکند و گواهی آن را ارائه ندهد، مرجع کیفری به رسیدگی ادامه می‌دهد و تصمیم مقتضی اتخاذ می‌کند.»

پرسش: همسرم به صورت زبانی، مهریه خود را به من بخشیده است و چند نفر از اقوام نیز، شاهد بوده اند. حال که با هم اختلاف پیدا کرده ایم، منکر بخشیدن مهریه شده است. آیا می توان بخشیدن مهریه از سوی او را ثابت کرد؟

پاسخ: هر گونه توافق بین شما و همسرتان در مورد مهریه، تا جایی که مخالف قانون نباشد، برای طرفین معتبر و لازم الاجرا است. توافق بر بخشیدن (یا اِبرای) مهریه نیز، با قانون مخالفتی ندارد و معتبر است. ماده ۱۰ قانون مدنی مقرر کرده است: «قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده اند، در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد، نافذ است»؛ اما اثبات چنین توافقی با مدعی آن است. به عبارت دیگر، اگر همسر شما بخشیدن مهریه را انکار کند، این شما هستید که باید با استناد به دلایل محکمه پسند (اسناد مکتوب، شهادت، اقرار، سوگند و...) توافق مورد ادعای خود را اثبات کنید. از آن جا که مهریه، طلبی مستند به سند رسمیِ (عقدنامه) است و از سوی دیگر، بخشش مهریه معمولاً تحت فشار و بدون رضایت قلبی زن صورت می گیرد و به طور معمول و جز در مواردی که دلایل قوی و محکمه پسند ارائه شود، دادگاه های خانواده چنین ادعاییِ (یعنی بخشیدن مهریه) را به آسانی نمی پذیرند. اصولاً، هر کس در دادگاه مدعی حقی بر دیگری یا مدعی امری باشد، باید ادعای خود را ثابت کند. باید توجه داشته باشید که اثبات دعوا، یکی از مباحث مفصل و پیچیده حقوقی است. گاهی ارائه دلیل کذب و دروغ، جرم است و می‌تواند به مجازات مرتکب و همکاران وی منجر شود. شهادت دروغ و سند سازی (جعل سند) از این گونه موارد است. قانونگذار، برای کسی که به دروغ شهادت دهد، مجازات حبس و جزای نقدی در نظر گرفته است. بر اساس ماده ۶۵۰ قانون مجازات اسلامی «هر کس در دادگاه نزد مقامات رسمی شهادت دروغ بدهد، به سه ماه و یک روز تا دو سال حبس و یا به یک میلیون و پانصد هزار تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.»

دیدگاه

سکوت ناشران و مؤلفان؛ تداوم تکثیر غیر مجاز کتاب

لادن حیدری، مدیر کل دفتر حقوقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در یادداشتی با موضوع تکثیر غیر قانونی کتاب با بیان این که در زمینه تکثیر غیر قانونی کتاب، با خلاء قانونی در جُرم‌انگاری و تعیین مجازات مواجه نیستیم، نوشته است: عدم پیگیری موضوع از سوی ذی‌نفعان در افزایش و تکرار تکثیر غیرمجاز کتاب، تأثیرگذار است. به گزارش خبرگزاری ایبنا، متن یادداشت مدیر کل دفتر حقوقی وزارت ارشاد، به این شرح است: تکثیر غیرمجاز به عنوان پدیده مذمومی که این روزها زیاد درباره آن می‌شنویم و می‌بینیم و به دغدغه بسیاری از ناشران تبدیل شده است، معلول عوامل مختلفی است که البته، نقش چند عامل پُررنگ‌تر از بقیه می‌باشد. قانونگذار از سال ۱۳۴۸ هـ.ش، برای آثار ادبی و هنری که کتاب نیز یکی از آن‌هاست، حقوقی وضع کرده است؛ از جمله حق چاپ و تکثیر. همچنین، قانون، دیگران را از داشتن چنین حقی، بدون اجازه دارنده آن منع کرده است. برای کسانی که این ممنوعیت قانونی را نادیده می گیرند و به صورت غیرمجاز، اقدام به تکثیر آثار دیگران می کنند، در قانون مجازات حبس پیش‌بینی شده است. ضمن این که، به دلیل اهمیت موضوع، در سال ۱۳۵۲، قانون دیگری با عنوان «قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی» به تصویب رسیده است که بر اساس این قانون و قانون مصوب سال ۱۳۴۸، مراجع قضایی مکلفند ضمن رسیدگی به شکایت شاکی خصوصی، به تقاضای او نسبت به جلوگیری از نشر، پخش و عرضه کتاب‌ها، نشریات و آثار صوتی موضوع شکایت و ضبط آن، تصمیم مقتضی اتخاذ کنند. در موادی از قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲ نیز، به حمایت از حق مؤلف در بستر مبادلات الکترونیکی اشاره شده است. بنابراین، با خلاء قانونی در جُرم‌انگاری و تعیین مجازات در این باره، مواجه نیستیم.

■ **افراد ذی حق شکایت کنند**

به نظر می‌رسد سوال اصلی این باشد که چند درصد از افرادی که حقوقشان نقض شده است، با استناد به قوانین موجود، به دادگاه مراجعه کرده‌اند؟ چند درصد از افراد مراجعه کننده به دادگاه‌ها، از فرایند و نتیجه رسیدگی ناراضی بوده‌اند؟ یکی از مواردی که در افزایش و تکرار تکثیر غیرمجاز تأثیرگذار است، عدم پیگیری موضوع از سوی ذی‌نفع‌هایی است که قانون، به حمایت از آنها پرداخته است. با توجه به این که این جرایم، از جرایم خصوصی‌اند که با پیگیری شاکی خصوصی رسیدگی به آنها آغاز و با گذشت وی، متوقف می‌شود، لازم است صاحب حق برای احقاق حقوق تضییع شده خود، به مرجع ذی‌صلاح قضایی مراجعه و شکایت خود را مطرح کند. فرد ذی‌حق، علاوه بر شکایت کیفری، می‌تواند خسارات وارده را نیز مطالبه کند. به عبارتی دیگر، ناقض حق، هم از حیث کیفری و هم از حیث مدنی، مسئولیت دارد. وقتی در نتیجه وقوع جرمی، به فردی خسارت وارد می‌شود، علاوه بر ضمانت اجرای کیفری که برای آن جرم در نظر گرفته شده است، بر اساس قوانین مربوط به مسئولیت مدنی، ضمانت اجرایی مدنی هم وجود دارد. باید توجه داشت که تا وقتی ذی‌نفع، پیگیر حقوق از دست رفته خود نباشد، این عمل مجرمانه، تکرار خواهد شد. چرا که متخلفان، در مقابل عمل مجرمانه خود، واکنشی نمی‌بینند؛ بنابراین، با توجه به سودی که انجام این کار برایشان دارد، با آسودگی خاطر، این وضعیت را ادامه می‌دهند و چون شکایتی مطرح نمی‌شود، دستگاه قضایی هم نمی‌تواند به موضوع رسیدگی کند. البته از دستگاه قضایی این انتظار وجود دارد که قضات متخصص و آموزش دیده را، مأمور رسیدگی به این دسته از پرونده‌ها کند و شعب ویژه‌ای را، به این موضوع اختصاص دهد. این درخواست وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم بوده که در سال‌های گذشته، به صورت مکتوب به دستگاه قضایی منعکس شده است. با توجه به این که فناوری‌های نوین و وسایل ارتباطی که هر روز شاهد ورود نوع جدیدی از آن هستیم، بر سرعت و وسعت تکثیر کتاب‌ها، به‌ویژه در فضای مجازی، افزوده است و این مسئله، میزان خسارت وارده به دارنده حق را بیشتر می کند، ضرورت دارد که به این پرونده‌ها، به سرعت رسیدگی شود. طولانی شدن روند رسیدگی به این پرونده‌ها، ضرر جبران ناپذیری به ناشر و مؤلف که با سرمایه مالی و فکری خود وارد حوزه نشر می‌شوند، وارد و آن‌ها را از پیگیری قضایی موارد نقض حق، مأیوس می‌کند.

■ **تدوین لایحه‌ای برای مبارزه با تکثیر غیر مجاز کتاب**

درباره تشدید مجازات در این گونه جرایم باید گفت، در لایحه‌ای که تدوین پیش‌نویس آن برعهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده است، جزای نقدی و ابطال مجوز کسب و فعالیت، پیش‌بینی شده است. همچنین، مجازات بیشتری برای جرایمی که به صورت سازمان‌یافته روی می‌دهند، در نظر گرفته شده است. برای هر کسی که به ساخت، ورود، تکثیر، نشر، توزیع، فروش، اجاره، تبلیغ و هر گونه در اختیار نهادنِ ابزارهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری که کارکرد انحصاریِ آن، نقض حقوق مورد حمایت این قانون یا بی‌اثر کردن اقدامات فنی حمایت است، مبادرت کند، مجازات تعیین شده است. در مواردی که شخص حقوقی ناقض حق باشد، علاوه بر جزای نقدی، تعلیق موقت تمام یا قسمتی از فعالیت‌های شخص حقوقی یا تعلیق دائم آن بخش از فعالیت‌ها که متضمن نقض حق است، پیش بینی شده است. در همین راستا، به گمرک نیز وظایفی محول شده است. میزان خسارت هم، بر اساس قواعد عمومی و با توجه به اهمیت و میزان زیان مادی و معنوی وارده به دارنده حق و نیز، میزان منافعی که شخص نقض کننده از طریق نقض حقوق کسب کرده و نیز منافع مسلمی که دارنده حق از آن محروم شده است، تعیین خواهد شد. امیدواریم که هر چه زودتر این لایحه در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد. در مجموع برای مقابله با تکثیر غیرمجاز کتاب‌ها، ابتدا باید دلایل آن را واکاوی کرد و سپس، راهکار ارایه داد. عدم احترام و عدم باور به حقوق قانونی مؤلف و ناشر، از طرف دیگران (که این دیگران می‌تواند مردم عادی، هم‌صنفی‌های مؤلف و ناشر و ... باشد)، عدم پیگیری موضوع نقض حق از سوی صاحب حق، طولانی بودن روند رسیدگی به پرونده‌ها در مراجع قضایی و ضرورت تشدید مجازات‌ها را، می‌توان به عنوان عوامل گسترش تکثیر غیرقانونی کتاب‌ها نام برد.

بدین‌وسیله به آقای ۱- علی عدالتی ۲- هادی محمدی‌فر فرزند ۱- مهدی ۲- رمضان فعلا مجهول‌المکان ابلاغ می‌شود که بانک رفاه کارگران دادخواستی به خواسته مطالبه وجه به طرفیت شما به شعبه ۱۹۳ شورای حل اختلاف مجتمع چهار ارائه و به کلاسه ۹۵۰۲۰۴ ثبت و برای روز پنج‌شنبه مورخ ۱۳۹۶/۳/۱۱ ساعت ۸:۳۰ وقت رسیدگی تعیین گردیده است لذا به استنادماده ۷۳ ق-آ-د-م مراتب یک نوبت در روزنامه کثیرالانتشار درج می‌گردد. شما می‌توانید قبل از رسیدگی به دبیرخانه شورای حل اختلاف شعبه ۱۹۳ شهرستان مشهد مستقر در مجتمع شماره چهار به نشانی بلوار دانش‌آموز- نبش دانش‌آموز ۲ مراجعه و با ارائه آدرس جدید خود نسخه ثانی دادخواست و ضمایم را دریافت و در وقت مقرر جهت رسیدگی در شورا حاضر شوید. در صورت عدم حضور غیابا رسیدگی خواهد شد. م الف۲۶۹۳
مسئول دبیرخانه شعبه ۱۹۳ شورای حل اختلاف مجتمع ۴ مشهد
م/۹۶۰۱۰۰۰۰

شماره بایگانی شعبه: ۹۵۱۰۴۷
خواهان آستان قدس رضوی دادخواستی به طرفیت خوانده حمیدرضا جزینی بجستانی فرزند محمدحسین به خواسته مطالبه وجه چک و مطالبه خسارت دادرسی و مطالبه خسارت تاخیر تادیه تقدیم دادگاه های عمومی شهرستان مشهد نموده که جهت رسیدگی به شعبه ۲ دادگاه عمومی حقوقی مجتمع قضایی امام خمینی شهرستان مشهد (۵۶ حقوقی سابق) [illegible]

آگهی تجدید مزایده اموال منقول و غیرمنقول
به موجب پرونده کلاسه اجرائی صادره از شعبه ۱۰ دادگاه عمومی حقوقی مشهد به شماره بایگانی اجرای احکام ۱۱۰/۱۴/۹۵۰۱۵۵ آقای شهاب الدین لوائی مشهدی محکوم است به پرداخت مبلغ ۱۵۰/۶۹۵/۰۸۶ ریال در حق آقای اکبر جمشیدی تاجکو و نیز مبلغ ۶/۵۰۰/۰۰۰ ریال نیم عشر دولتی نظر به اینکه محکوم علیه نسبت به پرداخت دیونش اقدامی نکرده است حسب تقاضای محکوم له اموالی به شرح ذیل در قبال اصل خواسته و هزینه دادرسی و نیم عشر دولتی توقیف توسط کارشناس رسمی دادگستری به شرح ذیل ارزیابی و مقرر گردیده در تاریخ ۹۶/۳/۷ از ساعت ۹/۳۰ الی ۱۰ صبح در محل مجتمع قضائی اجرای احکام مدنی مشهد واحد مزایده واقع در مشهد بلوار قرنی بین قرنی ۲۲ و ۲۴ از طریق مزایده حضوری به فروش برسد مزایده از قیمت ارزیابی شده شروع و به کسانی که بالاترین قیمت را پیشنهاد نمایند واگذار خواهد شد طالبین به خرید می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر پنج روز قبل از برگزاری مزایده به این اجرا مراجعه تا نسبت به بازدید آنان از اموال مورد مزایده اقدام گردد ضمنا حداقل ۱۰٪ از بهای مورد مزایده نقدا و فی المجلس از برنده وصول خواهد شد هزینه های تنظیم سند و نقل و انتقال بالمناصفه و بدهی های معوقه به عهده فروشنده و تخلیه تابع مقررات قانونی بوده و ارتباطی به این اجرا ندارد.
ضمنا محکوم به در روز مزایده مجددا محاسبه و براساس آن از اموال موضوع مزایده فروخته خواهد شد. شرح اموال موردمزایده
۹ عدد تابلوفرش ابریشم در سایزها و تصاویر مختلف بافت تبریز به علاوه یک جفت فرش ۲*۳ کارکرده طرح نائین بافت استان خراسان جمعا مطابق با نظریه کارشناسی به مبلغ ۱۵۰/۵۰۰/۰۰۰ ریال به فروش می رسد. م الف ۲۲۷۲
دادورز اجرای احکام حقوقی و خانواده مشهد- واحد مزایده
م/۹۶۰۰۹۰۶۵

شماره بایگانی شعبه ۹۵۱۰۳۵ ابلاغ وقت رسیدگی
خواهان بانک مهر اقتصاد دادخواستی به طرفیت خوانده ۱- امین غنی‌زاده افشاری فرزند ابوالفضل ۲- علی اکبر دارابی فرزند رضا به خواسته مطالبه مبلغ ۲۰۰ میلیون ریال به علاوه هزینه های دادرسی و تاخیر تادیه تقدیم دادگاه حقوقی مشهد نموده که به شعبه۲۶ دادگاه حقوقی ارجاع و به کلاسه ۲۶/۹۵۱۰۳۵ ثبت گردیده که وقت رسیدگی آن مورخه۱۳۹۶/۴/۱۲ ساعت ۹صبح می باشد. وبه علت مجهول‌المکان بودن خوانده و به درخواست خواهان و به تجویز ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی و به دستور دادگاه مراتب یک نوبت در یکی از جراید کثیرالانتشار آگهی می‌شود تا خوانده پس از نشر آگهی و اطلاع از مفاد آن به دادگاه مراجعه و ضمن اعلام نشانی کامل خود نسخه دوم دادخواست و ضمایم رادریافت و در وقت مقرر فوق جهت رسیدگی حاضر گردد. م الف ۵۶۸۰
مدیر دفتر دادگاه حقوقی شعبه ۲۶ دادگاه عمومی حقوقی مجتمع قضایی امام خمینی شهرستان مشهد- مهدی زواری
م/۹۶۰۲۲۴۲۶

[illegible]

[illegible]

[illegible]